

Posiedzenie naukowo-szkoleniowe Dolnośląskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Okulistycznego w Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci Niewidomych i Słabowidzących we Wrocławiu

Prof. dr hab. Maria Hanna Niżankowska

W dniu 25 października br. odbyło się posiedzenie Dolnośląskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Okulistycznego, które zostało zorganizowane w nowym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci Niewidomych i Słabowidzących we Wrocławiu. Program został przygotowany we współpracy z zatrudnionymi w Ośrodku pedagogami, rehabilitantami wzroku oraz nauczycielami wczesnej interwencji, który byli także autorami wszystkich referatów i prezentacji.

Ryc. 1. Budynek Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. Marii Grzegorzewskiej we Wrocławiu.

Ryc. 2. Dziewczynka korzystająca z podręcznika napisanego alfabetem brajlowskim.

Celem spotkania było rozpropagowanie wśród okulistów wiedzy z zakresu współczesnych metod rehabilitacji i opieki nad dziećmi niewidomymi i słabo widzącymi. Zaproszenia na to posiedzenie zostały wysłane do wszystkich ośrodków akademickich w Polsce. Jednakże liczącą około 100 osób grupę uczestników tego spotkania stanowili jedynie członkowie Oddziału Dolnośląskiego.

Po krótkim wystąpieniu dyrektora Ośrodka, mgr. Roberta Warchalewskiego, który przedstawił jego historię, zadania i osiągnięcia, uczestnicy z ogromnym zainteresowaniem wysłuchali referatów z elementami prezentacji multimedialnych, prowadzonych przez innych pracowników tej placówki.

Z wielkim profesjonalizmem i zaangażowaniem przedstawione zostały zasady oceny funkcji wzrokowych i wspomagania ich rozwoju zarówno u dzieci, jak i u dorosłych. Przedstawione zostały także metody pracy tzw. zespołu wczesnej interwencji. Są one oparte na indywidualnym doborze różnorodnych bodźców o dużej intensywności, których celem jest poprawa szczątkowego widzenia poprzez stymulowanie go, a równocześnie poprzez rozwijanie zależnej fizjologicznie od wzroku zdolności równowagi i orientacji przestrzennej dziecka. Podziw słuchaczy wzbudziła prezentacja filmowa przedstawiająca możliwości wypracowania wszechstronnego rozwoju psychofizycznego i osiągnięć dzieci niewidomych, które dochodzą do uprawiania – oczywiście w ograniczonym, ale bardzo satysfakcjonującym zakresie – nawet takich dziedzin sportu, jak narciarstwo czy snowboard!

Ryc. 3. „Sala światła” wykorzystywana do rehabilitacji w ramach tzw. wczesnej interwencji.

Uczestnicy spotkania mieli także okazję zwiedzić Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Marii Grzegorzewskiej, który we wrześniu bieżącego roku otrzymał nową siedzibę we Wrocławiu, przy ulicy Kamiennogórskiej 16.

W widocznym na zdjęciu (ryc. 1), przestronnym i funkcjonalnie zaprojektowanym, a także doskonale wyposażonym, budynku mieszczą się szkoła podstawowa, gimnazjum oraz liceum. Pobiera tu naukę około dwustu uczniów (ryc. 2). Część z nich korzysta z internatu.

Odrębną część Ośrodka zajmują pomieszczenia, w których działa Zespół Wczesnego Wspomagania Rozwoju, który stanowi grupa świetnie wyszkolonych specjalistów: rehabilitantów, nauczycieli i psychologów. Pozostają oni w stałym kontakcie z odpowiednimi ośrodkami nie tylko w Polsce, ale także w innych krajach – np. w Norwegii, która ma bogate doświadczenie i aktywnie wspomaga wrocławski Ośrodek. Dzięki temu stworzono tu doskonałe warunki do wielokierunkowej diagnostyki i rehabilitacji wzrokowej niemowląt i najmłodszych, a także już nieco starszych dzieci. Stworzono także warunki ułatwiające naukę, m. in. przez wyposażenie sal szkolnych w komputerowe pomoce optyczne.

Bardzo dużą wagę przywiązuje się do wszechstronnego rozwoju psychoruchowego dziecka. Tzw. miękka sala pozwala na bezpieczne ćwiczenia orientacji przestrzennej i koordynacji ruchowej. W „sali świateł” (ryc. 3) wykorzystuje się zróżnicowane impulsy świetlne, wibracje i dźwięki, które stymulują receptory wzrokowe, równocześnie kojarząc te wrażenia z wrażeniami odbieranymi przez inne zmysły i receptory. Tzw. pokój wczesnej interwencji służy do pracy z niewidzącymi niemowlętami i ma pomóc w uczeniu ich orientacji w przestrzeni, a także stanowi model dla rodziców, na którym uczą się oni, jak takie ćwiczenia prowadzić w domu.

Cały personel Ośrodka dużą wagę przykładają zresztą do psychologicznego przygotowywania rodziców dziecka niewidomego,

począwszy od zwalczania szoku, który przeżywają rodzice niewidomego noworodka, aż do instruktazu dotyczącego dalszego wychowywania dziecka i jego przygotowywania do jak najpełniejszego życia. W ciągu całego spotkania dawało się zauważyć ogromne zaangażowanie całego zespołu pracowników, dzięki którym Ośrodek osiągnął wysoki, prawdziwie europejski poziom.

Niemniej w tym ogromnym przedsięwzięciu, jakim jest przygotowanie dziecka niewidomego i słabo widzącego do możliwie najgłębszej integracji społecznej oraz zapewnienia mu możliwie wysokiego poziomu jakości życia, nie może zabraknąć współpracy z okulistami, a także lekarzami innych specjalności. Wrodzone wady narządu wzroku bardzo często są częścią uszkodzeń centralnego układu nerwowego i następowego uszkodzenia układu ruchu. Wymagają zatem kompleksowej diagnostyki i permanentnej opieki lekarskiej zespołu specjalistów.

Niestety nie ma jeszcze w Polsce odpowiednich rozwiązań organizacyjnych. W opisywanym Ośrodku – który pozostaje w gestii Ministerstwa Oświaty – nie ma obecnie podstaw prawnych do zatrudnienia okulisty. Obecnie zapewnienie opieki lekarskiej nad wychowankami Ośrodka zagwarantowała Klinika Okulistyczna AM we Wrocławiu. Dzięki dwóm osobom z jej Oddziału Dziecięcego – dr n. med. Annie Turno-Kręcickiej, a przede wszystkim dzięki ogromnemu zaangażowaniu pracującej w Ośrodku społecznie lek. Marii Turkiewicz, która w wypożyczony sprzęt wyposażała gabinet okulistyczny, dzieci mają pełną diagnostykę i wszechstronną opiekę okulistyczną.

Wspólne Posiedzenie Dolnośląskiego Oddziału PTO, które było pierwszym bezpośrednim, formalnym spotkaniem dużej liczby okulistów z rehabilitantami, pedagogami oraz psychologami, tak bardzo mogącymi pomóc niewidomym i słabo widzącym, miało istotne znaczenie dla naszego środowiska. Wskazało ono bowiem nam, okulistom, obecnie istniejące możliwości pomocy w tych przypadkach, w których my sami jesteśmy już bezradni.

XVIII Konferencja Naukowa Sekcji Strabologicznej PTO (nowe, aktualne informacje)

Komitet Organizacyjny serdecznie zaprasza do udziału w Konferencji Naukowej im. Prof. Krystyny M. Krzystkovej na temat choroby zezowej u dzieci i dorosłych.

Konferencja odbędzie się **16.10.2004 w Hotelu IBIS-Chopin w Krakowie**, ul. Przy Rondzie 2.

Termin zgłoszeń do 31.07.2004 poprzez wpłatę kwoty 130 PLN. Od 1.08.2004 wpłata wynosi 150 PLN.

Bank BPH S.A. IV Oddz. w Krakowie nr: 73 1060 0076 0000 3300 0019 9841

Rezerwacja noclegu w Hotelu IBIS: (012) 2990000, fax: (012) 2990001, email: into@chopinhotel.com

(na hasło Sekcja Strabologiczna PTO rabat)

Możliwość rezerwacji noclegu w Hotelu Oddziału Leczenia Zeza WSO (dojazd do Hotelu IBIS autobusem 115)

po dokonaniu rezerwacji w sekretariacie Oddziału (012) 415 64 44 wew. 317.

Koszt noclegu 50 PLN za miejsce w pokoju dwuosobowym.

Komitet Organizacyjny

Oddział Leczenia Zeza i Niedowidzenia Wojewódzkiego Szpitala Okulistycznego w Krakowie (Witkowiec),

ul. Dożynkowa 61, 31-234 Kraków

tel. 415 64 44 wew. 317

email: wsokrakow@poczta.onet.pl

http://www.wso.krakow.pl

dr n. med. Ewa Wójcik
Przewodnicząca Sekcji Strabologicznej PTO